

DISCONDITIONS 2018
DIRK VANDER EECKEN

DISCONDITIONS 2018
DIRK VANDER EECKEN

Voor mijn beste vriend Joris.
Voor het verdwijnt,
en daarna

Dirk Vander Eecken is oorspronkelijk opgeleid tot graficus. In zijn grafisch werk verwerkte hij bestaande iconen, beelden en kaarten die hij als achtergrond gebruikte. De lijnpatronen die hij in landschappen herkende, begon hij om te zetten naar rasters en patronen. Dat leverde telkens nieuwe, almaar abstractere kunstwerken op. Geïnspireerd begon hij te experimenteren met andere materialen en al snel maakte hij zo de omslag naar schilderkunst.

In de tentoonstelling Disconditions en in het cahier Disconditions II presenteert Dirk Vander Eecken voor het eerst werken op papier. Al jaren maakt hij elke week één grafiettekening. Deze bevatten nog steeds zijn typische rasterstructuren, maar hun monochrome en tactiele uitwerking geeft hen een efemeer en kwetsbaarder karakter. Het zijn geen tekeningen in letterlijke zin. Via de frottage techniek creëert hij met grafiet het soort beelden dat je eigenlijk alleen via een elektronen microscoop kan waarnemen. Anders dan in de wetenschap zoekt hij bewust naar verstoring in elk werk. Het resultaat zijn zo ver doorgedreven abstracte beelden dat ze opnieuw een zekere figuratie lijken te suggereren.

Speciaal voor de tentoonstelling creëerde Dirk Vander Eecken een muurtekening in grafiet die rechtstreeks verwijst naar de werken op papier. Bij het maken van het monumentale muurwerk was de kunstenaar volledig aangewezen op zijn handen en ogen. Door in het donker te blijven werken schakelde hij zelfs dit laatste zintuig uit en werd het tekenen haast vanzelf een repetitieve, hypnotiserende handeling. De muurtekening is opgebouwd uit duizenden organische korte lijnen en strepen die nadien gepolierd werden tot één omvattend geheel.

Op het eerste gezicht lijkt de muurtekening een absorberende, magnetiserende zilvergrijze massa. De reflecterende glans van het grafiet wekt de suggestie van metaal. Maar als je dichterbij kijkt, ontwaart je de kleine kwetsuren en subtiele structuren. Zelfs de historiek van de voorbije tentoonstellingen is voelbaar aanwezig in de textuur van het beeldvlak. De diepte verkregen door de tonaliteit in de tekening contrasteert met de vlakheid van het muuroppervlak en inspireert tot vergelijkingen met de oneindige ruimte. Het medium en de drager lijken met mekaar te versmelten.

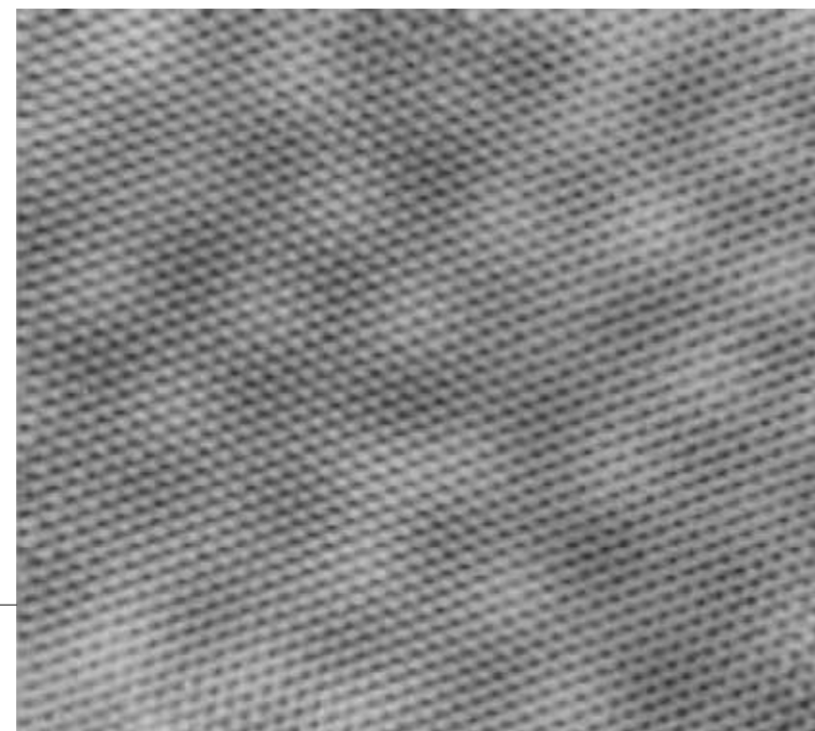
Een zelfde effect bereikt de kunstenaar in de Led installatie die hij frontaal in de vitrine van De Garage plaatste. De pixels van het indrukwekkende led-screen vertalen zijn rasterschilderijen naar een andere drager. Door de digitale capriolen van een haperende computer krijgen zijn beelden ongewild een nieuwe inspirerende vormelijkheid. Rigoureuze structuren en patronen ruimen baan voor een vrijere en meer gevoelsmatige beeldtaal.

Ook in zijn recente schilderijen op groot formaat maken de landschappen plaats voor een intuïtievare abstractie. De doeken zijn bewerkt volgens een soort lithografisch proces. Door ze te bevochtigen alvorens verf aan te brengen, komen er sporen tevoorschijn die het water afstoten. Net zoals in zijn muurwerk wordt de voorgeschiedenis van het schilderdoek deel van het uiteindelijke beeld. Met verschillende kleurlagen creëert de kunstenaar een zekere diepgang. Zoals dikwijls laat hij goud- of zilverkleurige accenten spelen met het licht maar zijn herkenbare rasters zijn helemaal verdwenen. In deze laatste schilderijen bereikt hij een gelaagdheid die onwaarschijnlijk veel mogelijkheden toelaat. Wanneer referenties vervallen, blijven intense, geschakeerde beelden over vol van ingehouden spanning. Eén ding is zeker... we hebben het laatste nog niet gezien van het bijzondere werk van Dirk Vander Eecken.

Tijdens deze tentoonstelling brengt Dirk Vander Eecken ook een welgemeend eerbetoon aan zijn beste vriend kunstenaar Joris Ghekiere die in december 2016 veel te vroeg van ons wegviel. In 2011 vond in De Garage nog de zeer geslaagde solotentoonstelling California van Joris Ghekiere plaats. Het schilderij Untitled, Zeeuws meisje, kreeg toen een opgemerkte plek en bevindt zich nu in de collectie van het SMAK in Gent. Door het nu opnieuw te tonen in Mechelen neemt Dirk Vander Eecken op een bescheiden maar besliste manier een start met het levend houden van het belangwekkende oeuvre van Joris Ghekiere.

Koen Leemans

Elektronenmicroscopie beeld van twee grafeen lagen boven elkaar, gedraaid over een kleine hoek; hierdoor ontstaat een Moiré effect.

Grafeen

De “grafeen werken” van Dirk Vander Eecken spreken tot de verbeelding; zeker tot de verbeelding van een wetenschapper! Dirk heeft jaren intens samengewerkt met onderzoekers van de EMAT onderzoeksgroep van de universiteit Antwerpen. Daar werd hij gefascineerd door de zwart-wit elektronenmicroscopiebeelden waarop atomen rechtstreeks zichtbaar gemaakt werden. Het viel hem op dat de stapeling van die atomen niet altijd perfect is en dat afwijkingen niet alleen onvermijdelijk zijn, maar heel vaak ook nuttig. Die filosofie “perfectie is saai” was al langer eigen aan Dirk en hij heeft die ook doorgetrokken in heel wat van zijn werken. Specifiek in de “grafeen” reeks komt dat helemaal tot zijn recht. De werken sluiten als het ware direct aan bij de wetenschappelijke observaties op atomaire schaal.

Grafeen is het simpelste, maar tegelijk het meest fascinerende materiaal op aarde. Het is een tweedimensionaal netwerk van zeshoeken; kippengaas dus, met op elk knooppunt een koolstof atoom. Het is bovendien erg gemakkelijk te maken. We kennen allemaal grafiet -houtskool of potlood-, een materiaal dat makkelijk te splijten is. Gewoon een schilfertje aanbrengen tussen twee scotch tapes, aandrukken en de tapes uit elkaar trekken. Aan beide tapes kleeft nu een nog dunner flintertje. Je herhaalt de procedure en indien je geluk hebt eindig je met één enkel laagje grafiet; dat noemen we grafeen.

Dit tweedimensionaal netwerk van hexagonaal gestapelde atomen heeft bijzondere en unieke eigenschappen. Omdat de afstand tussen de koolstofatomen zeer klein is, is de treksterkte van grafeen het hoogst van alle gekende materialen; meer dan honderd maal sterker dan staal. Bovendien is het materiaal zeer flexibel en kan je het oprollen tot een holle tube; een enorm sterk touw op nano schaal.

Grafeen is echter vooral interessant voor de computer technologie. Perfect grafeen is slechts een matige halfgeleider, maar als je sommige koolstofatomen wegneemt of vervangt door een ander element, bijvoorbeeld stikstof, dan ontstaat een halfgeleider die wel honderd maal sneller is dan silicium! Dit verklaart de enorme interesse van wetenschappers voor dit meest eenvoudige, maar toch zo fascinerend materiaal.

Grafeen is een duidelijk voorbeeld waar de afwijking van de perfectie de eigenschappen bepaalt en waar het niet zo perfecte materiaal betere eigenschappen heeft dan het maagdelijk perfecte materiaal.

En dit past helemaal in het werkmotief van Dirk Vander Eecken: “perfectie is saai”. Kleine afwijkingen van de perfectie maken het leven en het werk pas interessant. En dat is ook wat je terugvindt in grafeen! Nochtans maakte Dirk zijn “grafeen prenten” zonder enige wetenschappelijke voorkennis van het materiaal of van het technologisch belang van de afwijkingen in grafeen. Zo zie je maar dat kunstenaars en wetenschappers heel wat meer overeenkomsten vertonen dan meestal wordt aangenomen! En precies daarom vind ik de samenwerking met Dirk Vander Eecken zo inspirerend...

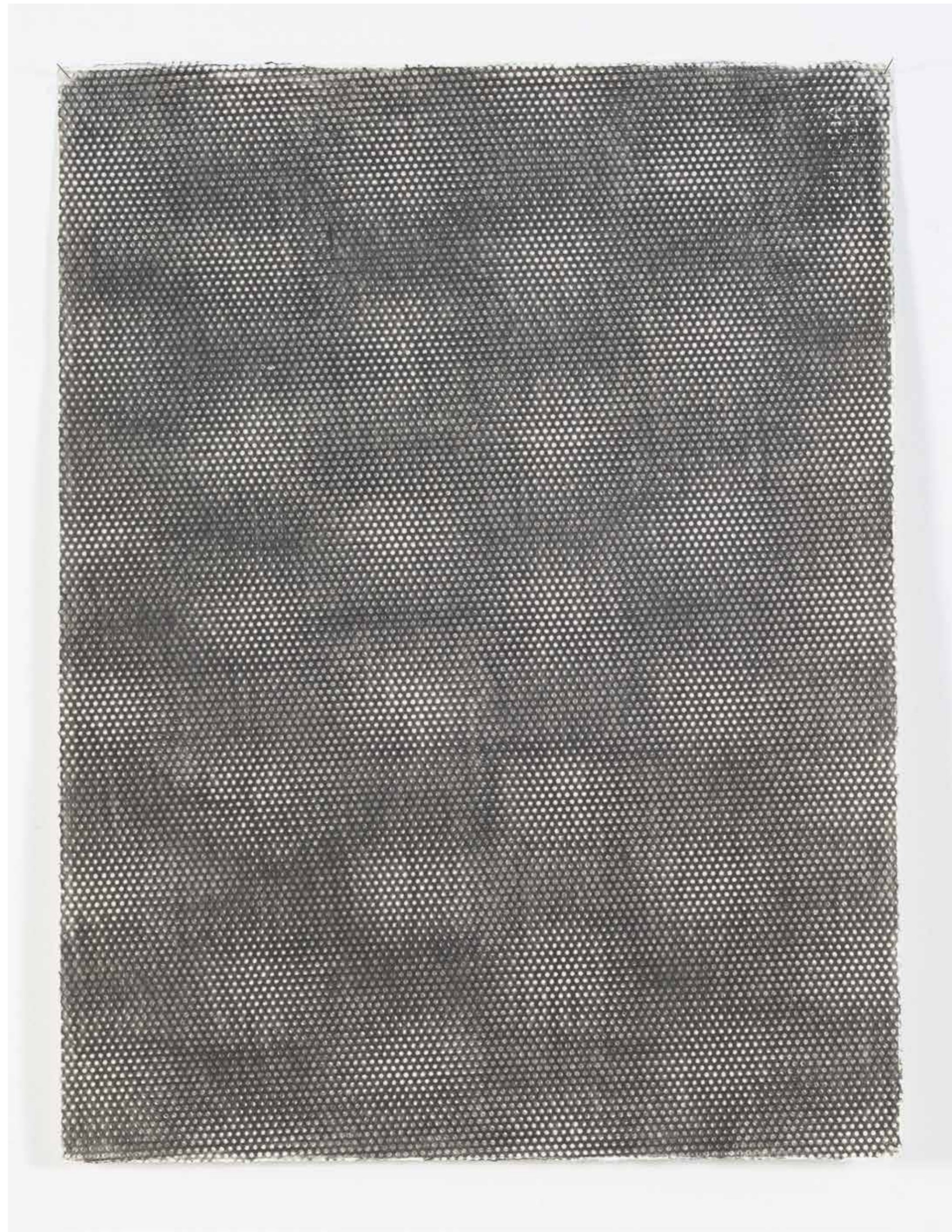
Staf Van Tendeloo

EMAT onderzoeksgroep Universiteit Antwerpen

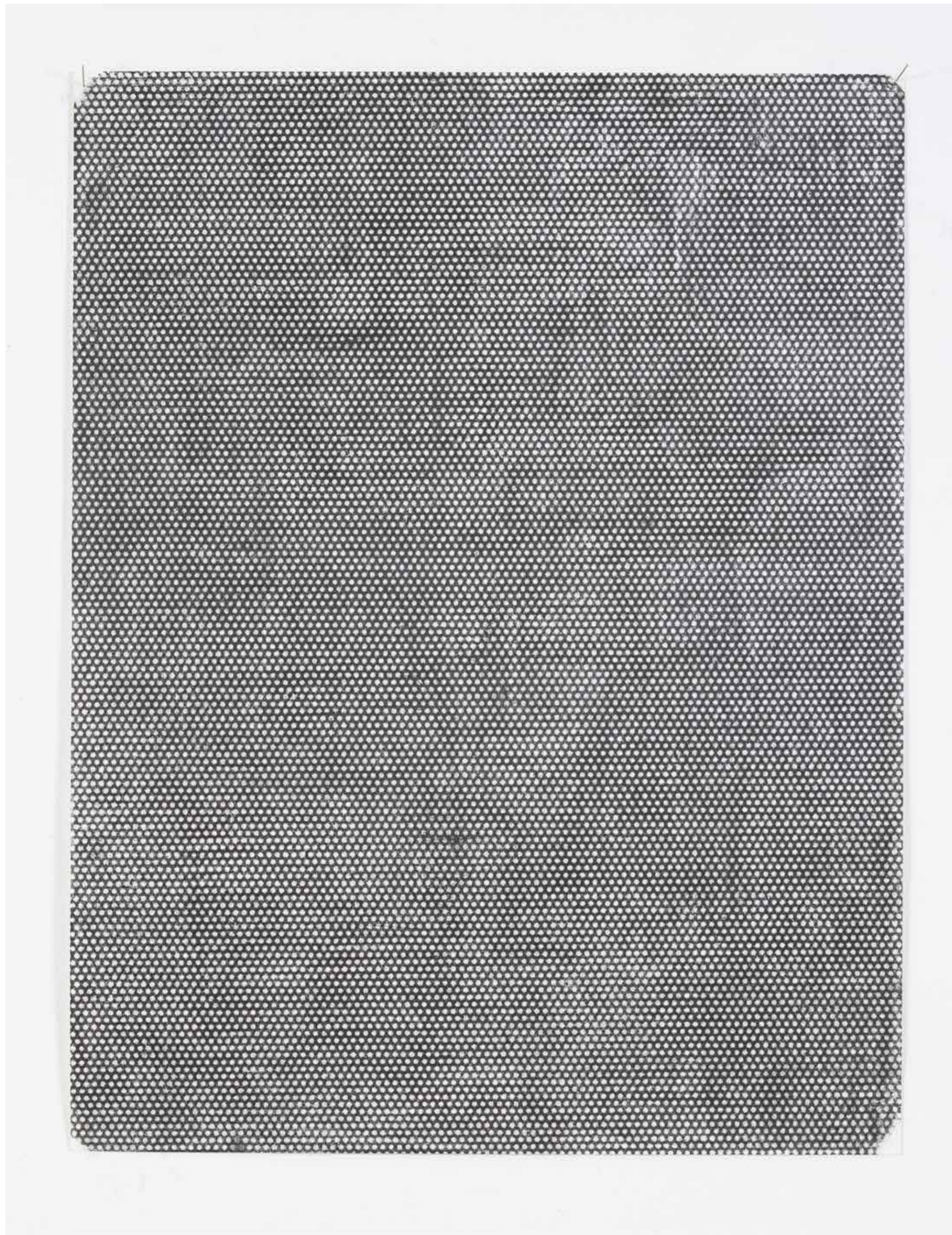
Lid van de Koninklijke Vlaamse Academie voor Kunst en Wetenschappen

6

7

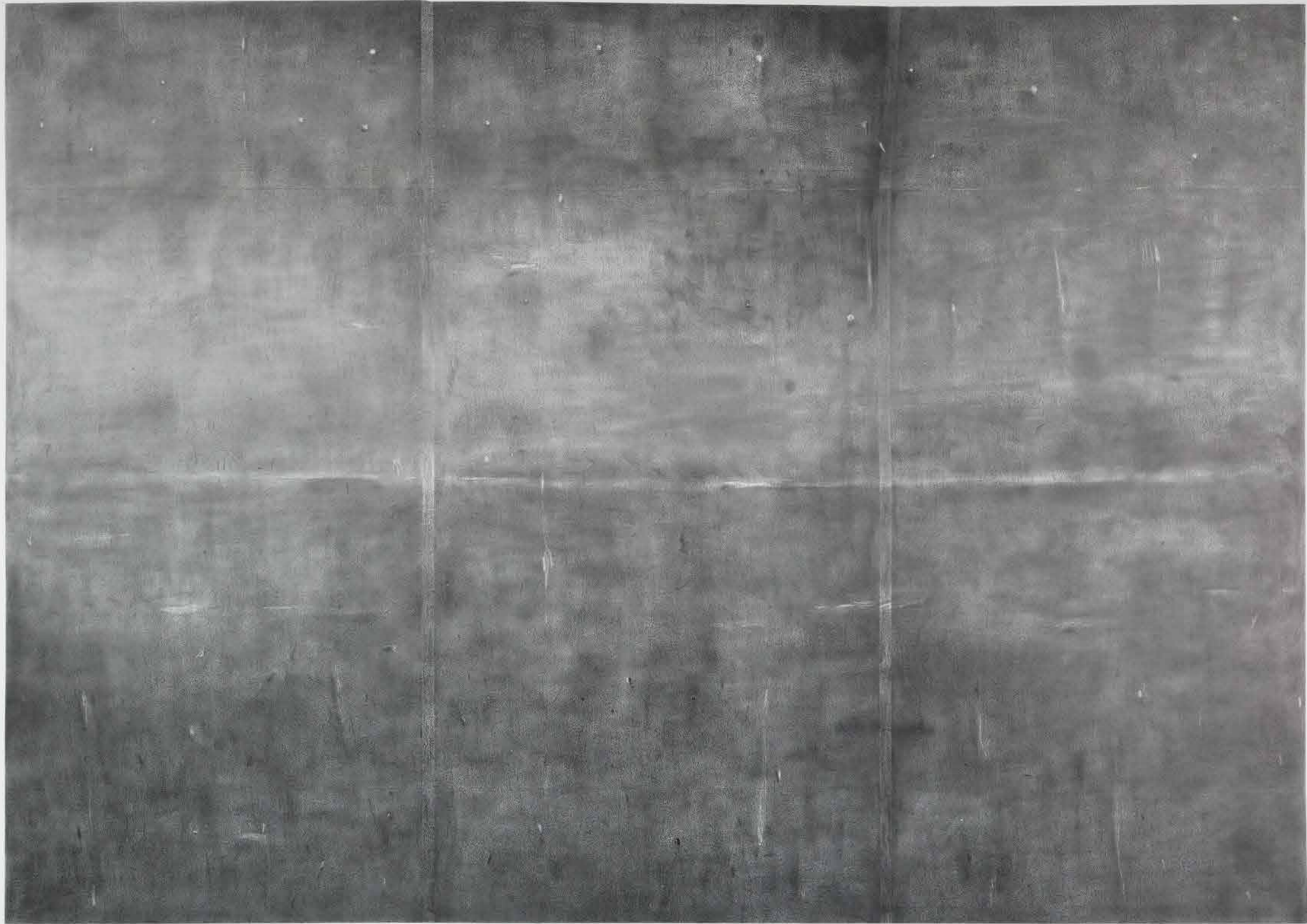

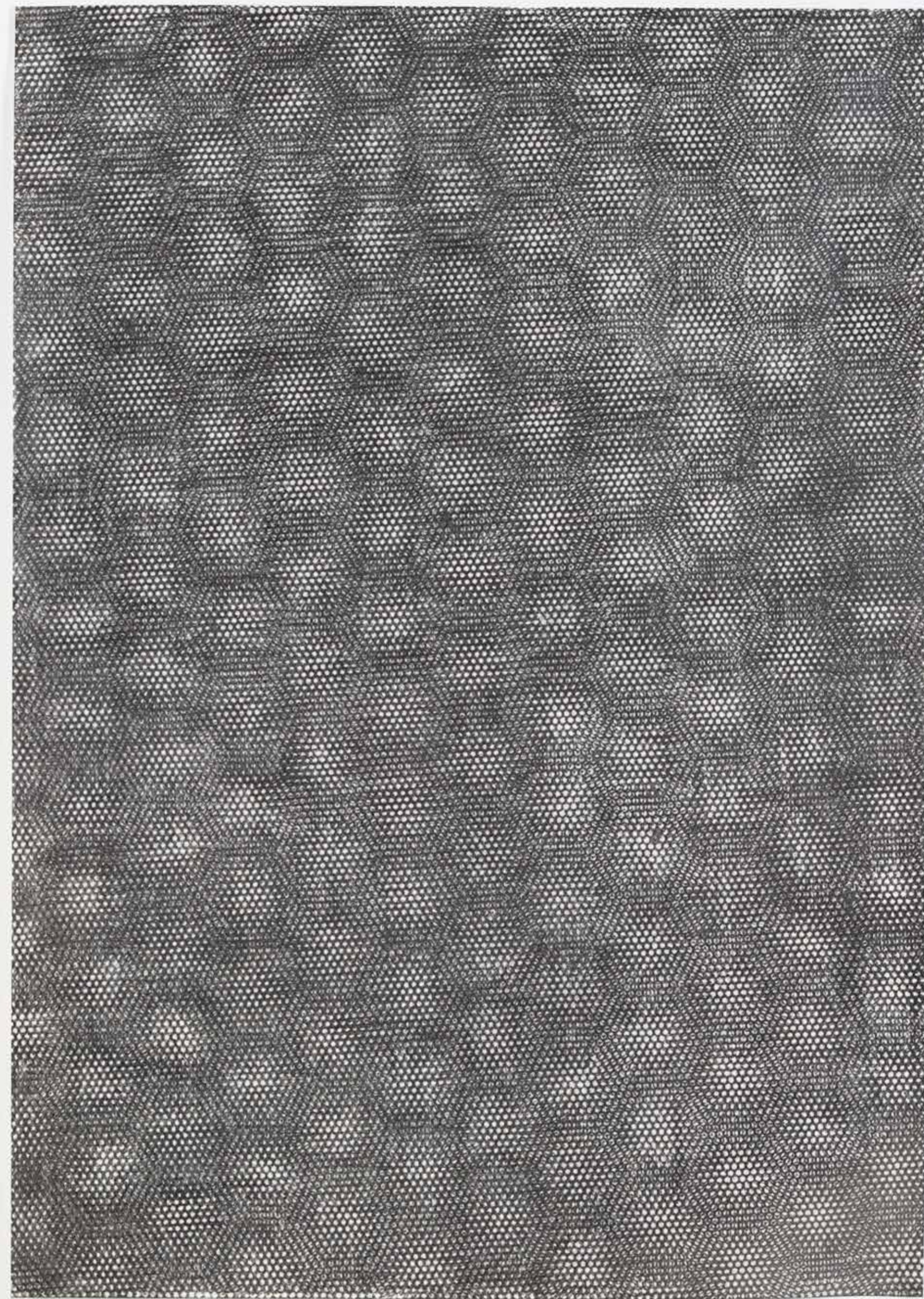
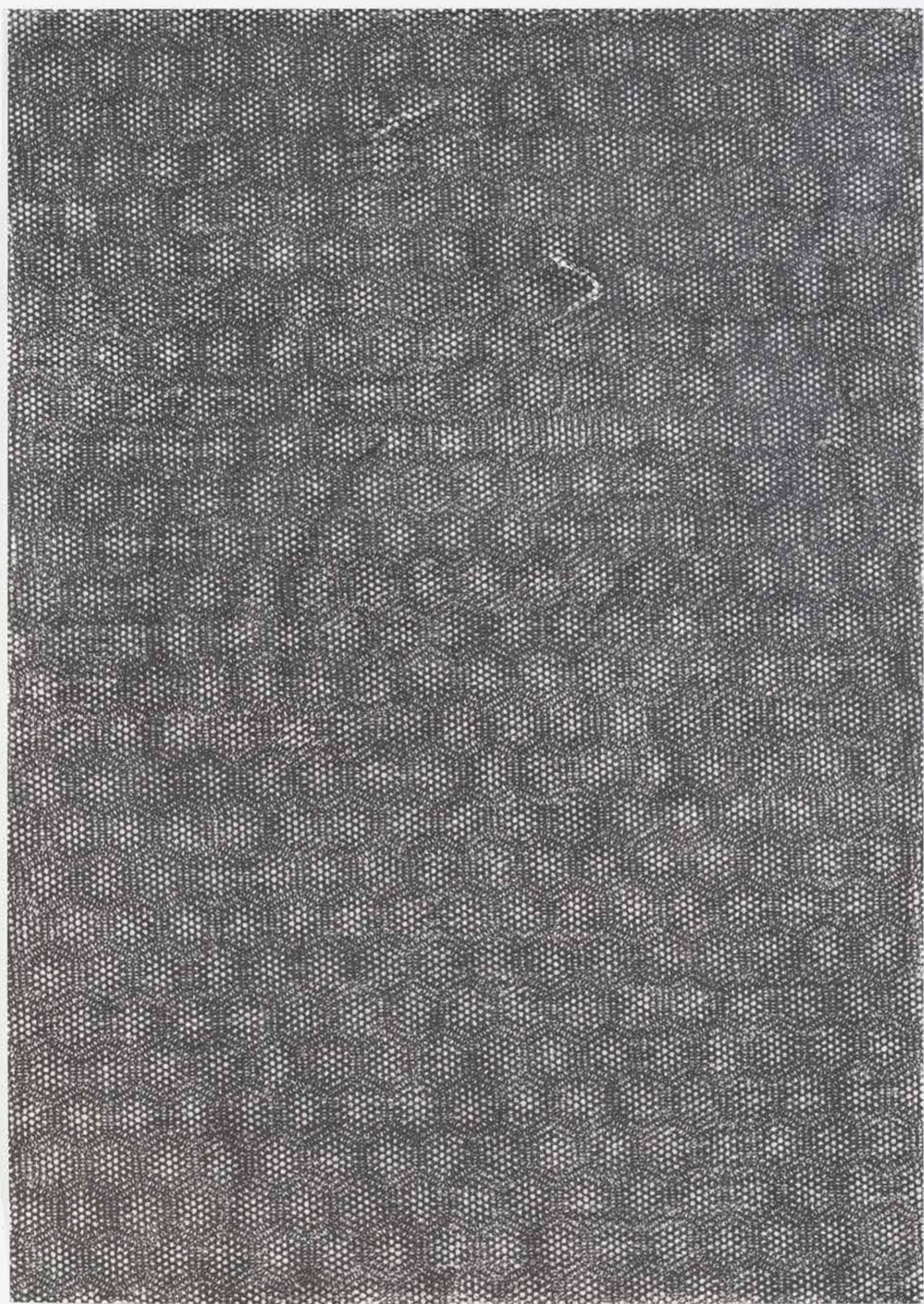

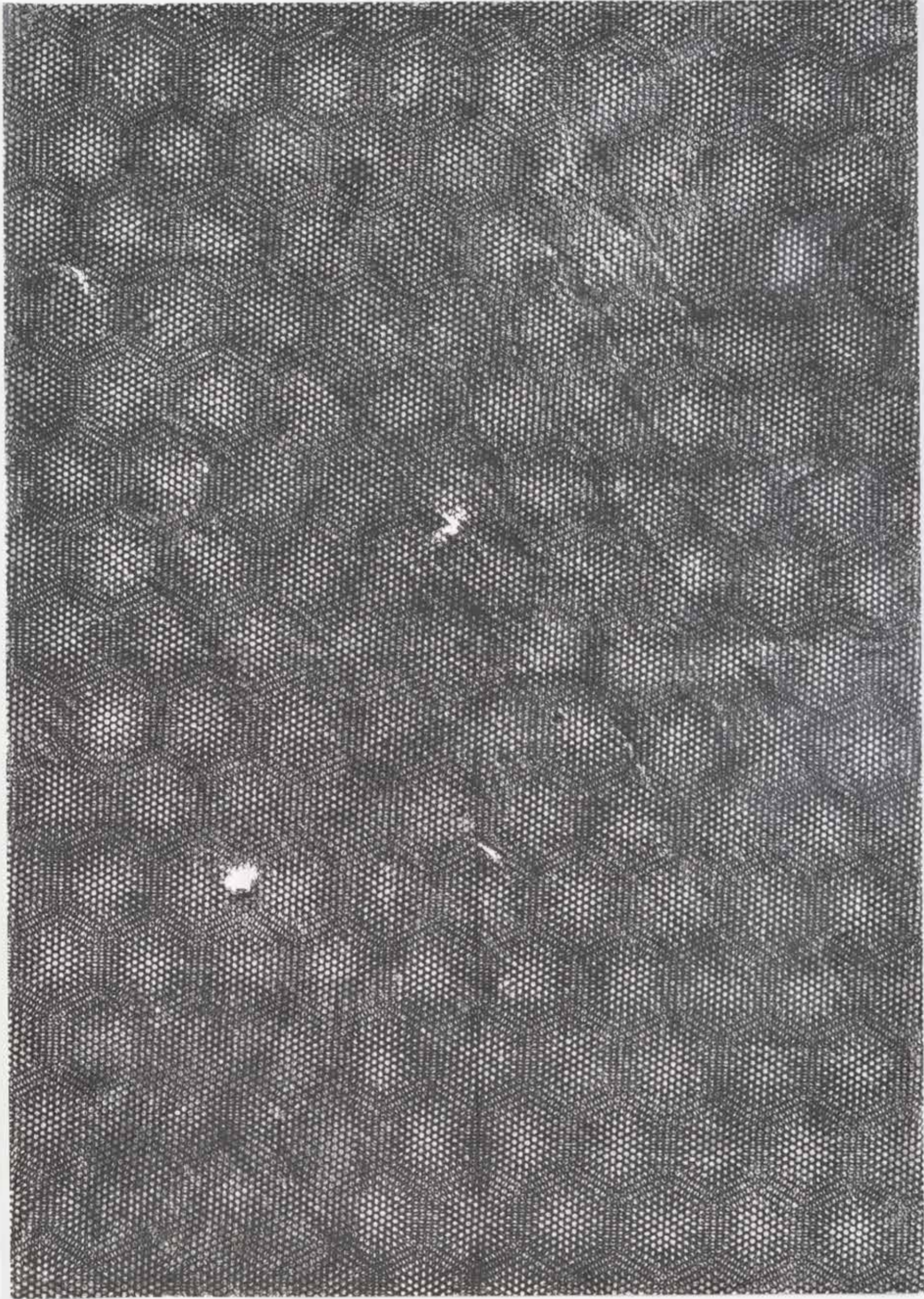

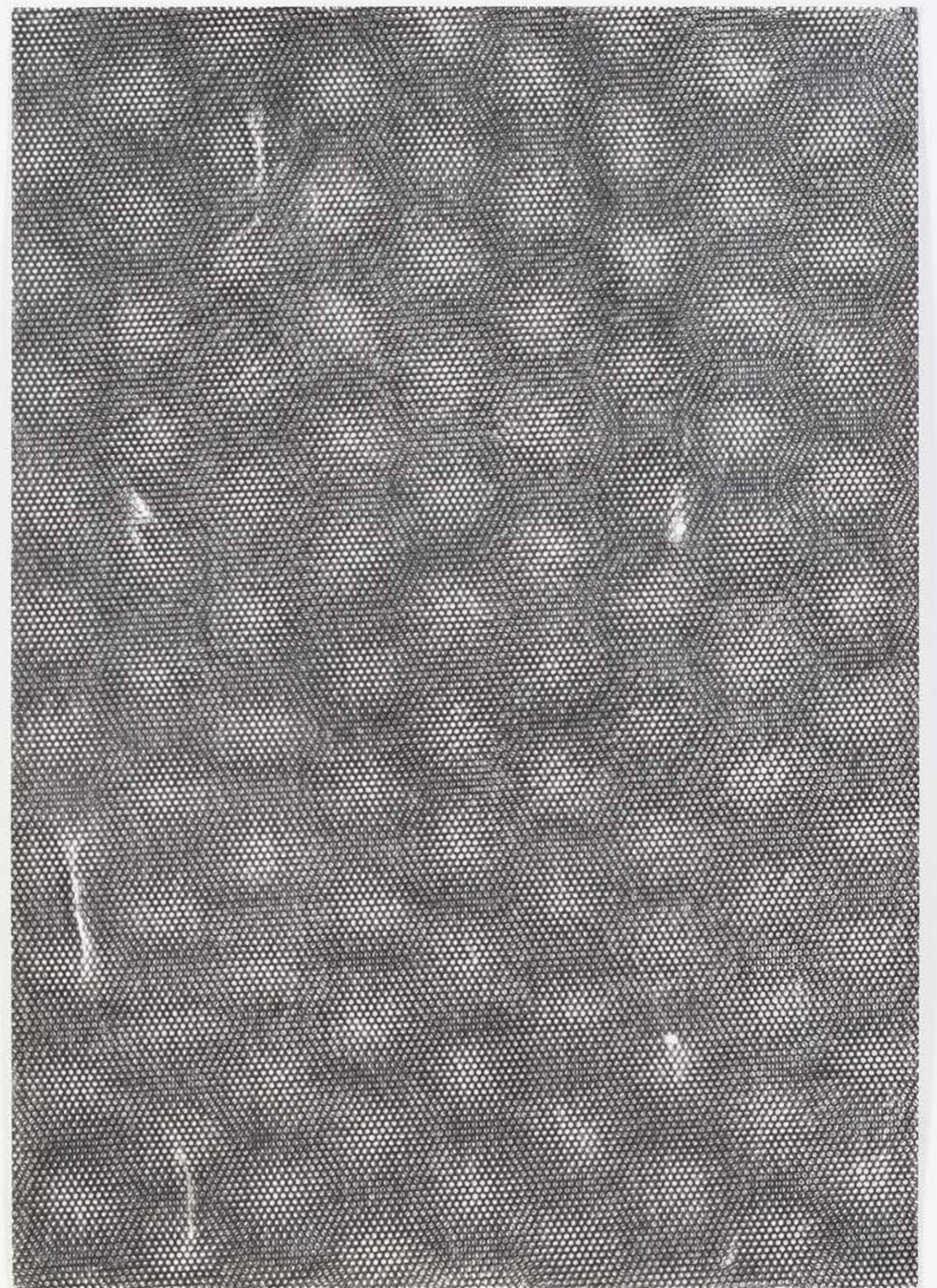

Joris Ghekiere, zonder titel, 2010
Olie op doek, in bruikleen - verzameling S.M.A.K.

TITELS

Pag. 6-7, 8-9, 10-11, 12-13, 14-15, 16-17, 20-21, 22-23, 24-25, 26-27: frottage, grafiet op papier

Pag. 18-19: grafiettekening op muur, 400 x 300 cm

Pag. 30-31: J.G. nr 2017-09, Carbon 1,2,3 acryl op doek, 180 x 150 cm

Pag. 32-33: M.R nr 2017-02, L'Ane Vert, acryl op doek, 200 x 180 cm

R.K nr 2017-08, Body, acryl op doek, 120 x 100 cm

P.M nr 2017-07, Miroir, acryl op doek, 144 x 115 cm

Pag. 34-35: Ledscreen, 400 x 300 cm, Disconditions, (Voor het verdwijnt en daarna.)

COLOFON

Met dank aan:

Katrien Strijbol, Inge Henneman, Koen Leemans, Diederik Van Der Mieden, Win Van den Abbeele,
Herman De Backer, Staf Van Tendeloo en Werner Van Dermeersch

Concept: Dirk Vander Eecken

Tekst: Koen Leemans, Staf Van Tendeloo.

Fotografie: Peter Cox.

Vormgeving: Erik Desombere.

Druk: Cassachrome

© 2018 Dirk Vander Eecken

Uitgegeven naar aanleiding van de tentoonstelling Disconditions in 'De Garage', Onder Den Toren 12A, 2800 Mechelen
van 15 december 2017 tot en met 4 maart 2018.

ISBN 978 90 7719 351 8

EAN 978 90 77 19 351 8

Wettelijk Depot D/2018/0797/006

